

GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PODSTAWOWA 4–6
PRZEDMIOT | JĘZYK POLSKI

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELA

SCENARIUSZ LEKCJI

opracowanie: Aleksandra Korczak

FILM | „Opowieści nocy”

„Les Contes de la nuit”, Francja 2011, 84 min

reżyseria: Michel Ocelot

scenariusz: Michel Ocelot

obsada: Julien Bérarnis, Marine Griset, Michel Elias

Na przepiękną, zrealizowaną w stereoskopowej technologii animację nestora francuskiej animacji Michela Ocelota składa się sześć alegorycznych opowieści o odwadze, dobroci i miłości, z których każda pochodzi z różnych stron świata. Przenosimy się do średniowiecznej Europy i krainy Azteków, a także do zachodnich Indii, Afryki i Tybetu. To urzekające „opowieści nocy”, gdzie wszystko jest możliwe.

Bohater filmowy w scenariuszu filmu

Temat lekcji

Bohater filmowy w scenariuszu filmu.

Czas trwania lekcji

45 min

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka);
- wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego);
- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych;
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

Powiązanie z podstawą programową

Podczas lekcji uczeń:

- I.1.3. rozpoznaje utwór jako baśń;
- I.2.8. rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury i filmu;
- I.2.12. dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny (rysunek);
- III.2.8. redaguje scenariusz filmowy na podstawie własnego pomysłu.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- metoda aktywizująca: praca twórcza;
- praca w parach;
- oddziaływanie na wyobraźnię: kreowanie bohatera;
- synteza informacji.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Opowieści nocy”;
- tablica;
- karty pracy;
- przybory do notowania;
- przybory do rysowania.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu filmu „Opowieści nocy” w reżyserii Michela Ocelota. Należy także wydrukować karty pracy indywidualnej.

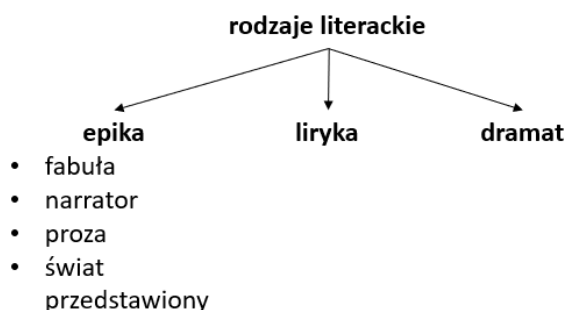
PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel albo nauczycielka przedstawia uczniom temat lekcji. Przed przejściem do właściwej części lekcji prosi podopiecznych, by w parach porozmawiali o najlepiej zapamiętanych postaciach z filmu „Opowieści nocy”. Można na to przeznaczyć ok. 5 minut lekcji. Jeżeli któryś uczeń pozostanie bez pary, wystarczy zaprosić go do rozmowy we troje z sąsiednią parą.

Realizacja tematu

Po tym, jak dzieci porozmawiały między sobą na temat bohaterów i bohaterki filmu, osoba prowadząca lekcję rozrysowuje na tablicy schemat ilustrujący klasyczny podział na rodzaje literackie (widoczny poniżej). Jeżeli wcześniej tego podziału nie wprowadzono, uczniowie są proszeni o przepisanie go do zeszytów. Jeśli podział jest im znany, to oni mówią nauczycielowi, co ma napisać, dopowiadają kolejne podpunkty notatki itd. Można ich naprowadzać pytaniami, np. „Kto jest osobą mówiącą w utworach epickich?”. Epika i liryka są jedynie wspomniane kontekstowo, schemat dotyczy przede wszystkim cech epiki:

Uwaga: należy się upewnić, że uczniowie pamiętają, co oznaczają wszystkie zapisane terminy teoretycznoliterackie (fabuła, narrator, proza, świat przedstawiony). Jeżeli uczyli się już wcześniej o rodzajach i gatunkach literackich, niech wymienią kilka przykładowych gatunków epickich (opowiadanie, baśń, legenda, powieść itd.).

Nauczyciel rozdaje uczestnikom i uczestniczkom zajęć karty pracy. Poleca im, by rozwiązyali zadanie pierwsze. Jeżeli uznają je za problematyczne, mogą skonsultować rozwiązania w parach.

Prawidłowe odpowiedzi do podkreślenia to: szczęśliwe zakończenie, szlachetny główny bohater, problem do rozwiązania, nagroda, morał, magia.

Osoba prowadząca lekcję pyta, czy ktoś z podopiecznych wie, jak nazywa się gatunek literacki, w którym wymienione elementy są zazwyczaj obecne. Oczywiście chodzi o „baśń” – jeden z powszechnie znanych gatunków epickich. Warto poinformować uczniów lub im przypomnieć, że baśnie z całego świata są pomyślane w podobny sposób: szlachetny główny bohater stawia czoła problemowi, otrzymuje nagrodę za dobre czyny, z czego wynika morał. Czytelnik często nie zna imion bohaterów (wystarczy mu np. określenie „książe”), miejsce i czas akcji nie muszą być określone, występuje za to magia, a cała historia kończy się szczęśliwie.

Uczestnicy zajęć zostają zapytani, czy zauważyli coś dziwnego w sposobie ukazywania postaci w „Opowieściach nocy”, a także, czy mają pomysły, czemu ukazywano tylko czarne sylwetki, jedynie kontury bohaterów i bohaterki.

Przykładowe odpowiedzi:

- oddziaływanie na wyobraźnię widzów – dzięki temu zabiegowi muszą sobie wyobrazić twarze czy kolor włosów bohaterów;
- dzięki temu można sobie wyobrazić siebie w roli bohatera lub bohaterki;
- lepiej skupiamy się na samej historii;
- dzięki temu ukazywane baśnie są do siebie bardziej podobne, co przypomina, że wszystkie baśnie mają ze sobą coś wspólnego.

Nauczyciel zachęca uczniów do rozwiązywania zadania drugiego – polega ono na narysowaniu konturu wymyślonemu bohaterowi baśni, a także wypisaniu jego cech. Mogą to być uzdolnienia, cechy charakteru albo wyglądu. Na zadanie przeznaczają się 10 minut. Jeżeli któreś dziecko nie chce rysować, nie należy go zmuszać. Do realizacji kolejnego zadania wystarczy, aby wymyśliło bohatera i jego cechy.

Zadanie trzecie polega na zredagowaniu pierwszej sceny własnego scenariusza filmowego. Nauczyciel prosi wybrane osoby o przeczytanie na głos polecenia i przykładowego tekstu scenariusza. Zwraca uwagę

uczniów na to, że tworząc scenariusz filmowy, można się posługiwać równoważnikami zdań i należy pisać o tym, co widziałby i słyszał potencjalny widz filmu. Nauczyciel objaśnia, że pełen scenariusz filmu zawiera także wypowiedzi postaci, jednak ze względu na ograniczony czas lekcji zakłada się, że pierwsza scena nie zawiera żadnego dialogu. Warto skupić się na opisaniu pierwszej sceny w taki sposób, by widz zorientował się co do czasu, miejsca akcji, a także najważniejszych postaci, atmosfery w filmie.

Podsumowanie tematu

Nauczyciel zapowiada, że następna lekcja rozpocznie się od tego, że chętne osoby będą mogły przeczytać realizację zadania trzeciego na głos. Podsumowuje pracę z uczniami, zadając im trzy pytania i pozwalając chętnym osobom na wypowiedzenie się:

- Co Wam się podobało w dzisiejszych zajęciach?
- Co najlepiej z nich zapamiętacie?
- Jak się czujecie po dzisiejszym spotkaniu?

Praca domowa

Osoby, które nie zdążyły zrealizować na kartach pracy zadania trzeciego, proszone są o dokończenie jego realizacji w domu.

KARTA PRACY

Zadanie nr 1

Zapoznaj się z poniższym wyliczeniem. Które spośród wymienionych elementów pojawiły się w każdej z historii ukazanych w „Opowieściach nocy”? Podkreśl je.

szczęśliwe zakończenie, tchórzliwa księżniczka, szlachetny główny bohater,
problem do rozwiązania, złe zakończenie, nagroda, dobra wróżka, miejsce akcji,
morał, potwór do pokonania, magia, imiona bohaterów, smok

Nazwa gatunku literackiego, w którym występują:

Zadanie nr 2

Narysuj kontur wymyślonej przez siebie postaci baśniowej (na wzór tych z „Opowieści nocy”). Z boku dopisz cechy wymyślonej postaci: jej uzdolnienia, cechy wyglądu i osobowości.

-
-
-
-
-
-
-
-

Zadanie nr 3

Wymyśl sam początek baśni, w której wystąpiłaby wymyślona przez Ciebie postać. Masz przed sobą schemat samego początku scenariusza filmowego – takiego, jakie tworzyli bohaterowie „Opowieści nocy”. Uzupełnij go według własnego pomysłu, zapoznawszy się najpierw z przykładem realizacji zadania.

Przykład:

Scena 1

Piękny, jasny zamek, nad którym wstaje nowy dzień. Wokół najwyższych wież latają białe gołębie. Słońce wyłania się zza horyzontu i oświetla twarz smutnej księżniczki wyglądającej przez zamkowe okno. Po jej policzku spływa łza. Słychać westchnienie dziewczyny. Patrzy tęsknie na świat na zewnątrz. Widać drzwi jej komnaty – są zamknięte od środka na wielką złotą kłódkę.

Miejsce na początek Twojej baśni:

Scena 1

.....

.....

.....

.....

.....